

ضوابط تألیف و ترجمه کتاب در مرکز نشر دانشگاه خوارزمی

تألیف:

تألیف اثری است که در آن مؤلف و یا مؤلفان اثر یافته‌ها و یا نظرهای شخصی، یا اشخاص صاحب نظر را پردازش و با نظر خود به صورت هماهنگ و مجموعه‌ای تخصصی و کامل در قالب یک موضوع مطرح می‌کنند.

ویژگیهای مؤلف:

- ۱- سابقه تدریس یا تحقیق در رشته تخصصی کتاب (حداقل ۵ نیمسال)
- ۲- دارا بودن مقالات چاپ شده مرتبط با موضوع کتاب. (حداقل ۳ مقاله)
- ۳- مرتبط بودن موضوع کتاب با رشته تخصصی مؤلف.
- ۴- تسلط به مهارت‌های نوشتاری زبان فارسی.

استانداردهای تألیف عبارتند از:

- ۱- مشخص بودن هدف کتاب.
- ۲- استفاده از منابع و مراجع معتبر.
- ۳- طرح و پردازش یافته‌های خود و دیگران.
- ۴- هماهنگی و تناسب مطالب با یکدیگر و با هدف کتاب.
- ۵- به روز بودن منابع و مآخذ (حسب مورد).
- ۶- جامعیت مباحث در موضوع مورد بحث.
- ۷- نظم منطقی در توالی فصول کتاب.

ملاک‌ها و ویژگی‌های تألیف عبارتند از:

- ۱- بیان هدف کتاب در پیشگفتار و رعایت آن در متن.
- ۲- اشاره به یافته‌های منتشر شده دیگران در ارتباط با موضوع کتاب در متن.
- ۳- ارجاع به یافته‌ها و نظرات مؤلف در متن کتاب.
- ۴- دارا بودن طرح مفاهیم تشکیل دهنده موضوع کتاب.
- ۵- ارجاع به آخرین یافته‌ها و منابع مرتبط با موضوع کتاب.
- ۶- عرضه مطالب کتاب به صورت دسته‌بندی شده و مرتبط به هم بطوری که یک متن به هم پیوسته را نمایان کند.
- ۷- جامع و مانع بودن موضوعات و مباحث کتاب.
- ۸- برخورداری از یک نظم منطقی در ترتیب فصول و مطالب ارائه شده با توجه به هدف و عنوان کتاب.

شاخص‌های تألیف عبارتند از:

- ۱- بیان هدف در پیشگفتار.
- ۲- ارجاع درون متنی با توجه به شیوه‌نامه تألیف و ترجمه.
- ۳- ارجاع درون متنی به یافته‌ها و نظرات مؤلف در متن کتاب و سایرین با توجه به ضوابط تألیف.
- ۴- میزان تطابق طرح مفاهیم تشکیل‌دهنده موضوع کتاب با فصل‌ها، زیر فصل‌ها، بخشها، اشکال و نمودارهای کتاب.
- ۵- ذکر منابع و مآخذ، استانداردهای مرتبط با موضوع، نزدیک به تاریخ انتشار کتاب (ترجیحاً ۲ تا ۵ سال اخیر) و توجیه منابعی که از نظر تاریخی، برای موضوع مورد نظر باید عرضه شود.
- ۶- جامعیت مباحث و فصول، در چارچوب هدف‌های ویژه تشکیل‌دهنده کتاب.
- ۷- خلاصه مفاهیم اصلی هر فصل در پایان فصل مربوطه.

ترجمه:

ترجمه اثری است که صاحب اثر، مفهوم و محتوای کامل یک کتاب را از یک زبان به زبان دیگر بر می‌گرداند.

انواع ترجمه را می‌توان به دسته تقسیم کرد:

الف- تحت اللفظی - ب- مفهومی - ج- آزاد.

- با توجه به دسته‌بندی ذکر شده ترجمه مطلوب آن است که مترجم ساختار کتاب اصلی را حفظ و متن را به دقت و با استفاده از معادل‌های مناسب و رایج و با رعایت یکنواختی در سراسر کتاب به طور سودمند به زبان فارسی آن چنان برگرداند، که برای خواننده فارسی زبان قابل فهم باشد.

استانداردهای ترجمه عبارتند از:

- ۱- حفظ ساختار کتاب «حفظ فصل‌بندی، بخش‌بندی، پاراگراف‌بندی، نوع و اندازه حروف کتاب»
- ۲- حفظ امانتداری کتاب اصلی، «حفظ مفهوم کتاب بدون هیچگونه حشو و زوائد».
- ۳- دقت در ترجمه، «حذف هیچیک از کلمات اصلی، عبارات، جملات و پاراگراف‌ها مجاز نمی‌باشد».
- ۴- استفاده از معادل‌های مناسب و رایج برای واژگان.
- ۵- به کار بردن واژگان انتخاب شده برای کلمات به طور یکسان در تمام متن.
- ۶- حفظ سودمندی اثر با توجه به هدف اصلی برای خواننده با اضافه کردن توضیحات و پاورقی و یادداشت‌ها در پایان کتاب (در صورت نیاز).

ویژگی‌های کتاب مطلوب برای ترجمه

- ۱- کتاب مورد ترجمه از زبان دیگر ترجمه نشده باشد و به زبان اصلی باشد (در غیر این صورت، تشخیص بر عهده شورای تخصصی است).
- ۲- ناشر کتاب اصلی معتبر باشد.
- ۳- مؤلف کتاب اصلی شناخته شده و پژوهشگری برجسته در موضوع کتاب باشد.

- ۴- در مورد کتاب‌های درسی، کتاب به عنوان کتاب درسی دانشگاه‌های معتبر جهان باشد.
- ۵- از انتشار آخرین چاپ کتاب بیش از ۵ سال نگذشته باشد (مگر درباره کتاب‌های مرجع که تشخیص آن بر عهده شورای نشر می‌باشد).
- ۶- طیف مخاطبان کتاب مشخص باشد و حتی‌الامکان در رشته مربوطه بخش گسترده‌ای را پوشش دهد.

ویژگی‌های مترجم

- ۱- مترجم به زبان اصلی کتاب تسلط داشته باشد.
- ۲- موضوع کتاب در رابطه با رشته تخصصی مترجم باشد و یا مترجم موضوع کتاب را تدریس کرده باشد. (به تشخیص شورای تخصصی انتشارات).
- ۳- با واژگان تخصصی معادل و رایج در زبان فارسی آشنا باشد.
- ۴- به مهارت‌های نوشتاری زبان فارسی تسلط داشته باشد.
- ۵- حداقل دو مقاله به زبان اصلی یا تخصصی داشته باشد. (مگر به تشخیص شورای تخصصی انتشارات و در صورت نیاز استعلام از شورای انتشارات)
- ۶- مترجم حداقل دو و یا سه مقاله به زبان فارسی به چاپ رسانده باشد.